

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATURA KRAJOWA

ZASTĘPCA PROKURATORA GENERALNEGO

Warszawa, dnia 5 października 2016 r.

PK IV Ps 061.25.2016

Panie/Panowie

Prokuratorzy Regionalni

- wszyscy -

Stanowcu Państwu,

Upzejmie przesyłam Państwu do wykorzystania służbowego artykuł prasowy opublikowany w „Dzienniku Gazeta Prawna” z dnia 21 września 2016 r., w którym autor przedstawił proceder nielegalnego handlu długami zakładów leczniczych w kontekście orzecznictwa Sądu Najwyższego, wskazującego na wymóg zgody organu założycielskiego, wynikającej z treści art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 618 j.t.) oraz wybrane orzeczenia Sądu Najwyższego w tym przedmiocie i proszę o zainteresowanie tą problematyką podległych prokuratorów, w szczególności zajmujących się działalnością z zakresu prawa cywilnego, w kierunku rozważenia zasadności podjęcia działań w oparciu o przesłanki z art. 7 k.p.c. lub 60 § 1 k.p.c., zmierzających do ochrony interesów majątkowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Z przedstawionego Państwu orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika teza, wskazująca przede wszystkim na nieważność czynności prawnej, polegającej na umowie poręczania udzielonego za zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej bez zgody organu założycielskiego tego zakładu. W rzeczywistości taka czynność prawna zmierzała do zmiany wierzyciela, co wymagało uprzedniej zgody o jakiej mowa w treści art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (poprzednio art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej - Dz. U. z 1991 r. Nr 91 poz. 408).

Sąd Najwyższy pochyłając się w ostatnich latach nad problematyką wymogu uprzedniej zgody organu założycielskiego zakładu leczniczego w kontekście dochodzonych od tych zakładów roszczeń finansowych przez podmioty

„parabankowe”, wskazał na występujące w obrocie prawnym różnego rodzaju umowy nienazwane, które z uwagi na skutek subrogacji określony w art. 518 § 1 pkt 1 k.c. stanowiły w rzeczywistości umowę poręczenia, wymagającą uprzedniej zgody organu założycielskiego zakładu leczniczego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dn. 13 stycznia 2016 r., sygn. akt sygn. II CSK 379/15; wyrok Sądu Najwyższego z dn. 20 stycznia 2016 r., sygn. akt V CSK 301/15).

Wskazać jednocześnie należy, iż jedną z form obejścia prawa w postaci wymaganej zgody organu założycielskiego zakładu leczniczego na dokonanie czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, jest umowa konsorcjum, której faktycznym celem jest uzyskanie uprawnień do wierzytelności należnej z tytułu wykonania świadczeń z umowy podstawowej wyłącznie przez jednego z uczestników konsorcjum, co w rzeczywistości prowadzi do nielegalnego obrotu wierzytelnościami. W tym zakresie wypowiedział się ostatnio Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt I CSK 486/15, stwierdzając, że *„ Nie jest dopuszczalne zawarcie umowy konsorcjum nie w celu wspólnej realizacji zobowiązań wynikających z umowy podstawowej, tylko w celu uzyskania uprawnień do wierzytelności należnej z tytułu wykonania świadczeń z tej umowy wyłącznie przez jednego z uczestników konsorcjum. Prowadzi to do faktycznego obrotu wierzytelnościami pod "przykryciem" umowy konsorcjalnej i narusza obowiązek określony w art. 54 ust. 5 ustawy z 2011 r. o działalności leczniczej”*.

W związku z powyższym, w przypadku ujawnienia na terenie swojej własności zdarzeń faktycznych, wyczerpujących przesłanki nieważności umowy przenoszącej wierzytelność należną z tytułu wykonania świadczeń na rzecz zakładu leczniczego, właściwym działaniem po stronie prokuratora będzie powództwo w trybie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. o ustalenie nieważności czynności prawnej sprzecznej z ustawą albo mającej na celu obejście ustawy, zmierzające do wyeliminowania z obrotu prawnego nieważnej umowy. Natomiast w przypadku toczących się postępowań sądowych zasadnym będzie rozważenie zgłoszenia przez prokuratora udziału na podstawie art. 7 k.p.c. i art. 60 § 1 k.p.c.

Jednocześnie informuję Państwa Prokuratorów, iż szersze, przydatne w praktyce orzecznictwo Sądu Najwyższego na temat przedstawionej problematyki można znaleźć w bazie orzecznictwa LEX przy art. 54 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Robert Hernand

Załączniki:

- artykuł prasowy opublikowany w „Dzienniku Gazeta Prawna” z dnia 21 września 2016 r.,
- wyrok Sądu Najwyższego z dn. 13 stycznia 2016 r., sygn. akt sygn. II CSK 379/15;
- wyrok Sądu Najwyższego z dn. 20 stycznia 2016 r., sygn. akt V CSK 301/15,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt I CSK 486/15,
- wyrok Sądu Najwyższego z dn. 6 czerwca 2014 r., sygn. akt I CSK 428/13,
- wyrok Sądu Najwyższego z dn. 9 stycznia 2015 r., sygn. akt V CSK 111/14.